

ИЗВЕСТИЯ НА НАРОДНИЯ МУЗЕЙ-ВАРНА

КНИГА VIII (XXIII)

BULLETIN DU MUSÉE NATIONAL DE VARNA

TOME VIII (XXIII)

1972

ДЪРЖАВНО ИЗДАТЕЛСТВО — ВАРНА

ДОКУМЕНТИ И МАТЕРИАЛИ

ЦЕНЕН ОСМАНСКИ ИЗТОЧНИК ЗА ИСТОРИЯТА НА ДОБРУДЖА ПРЕЗ XVI В.

Бистра А. Цветкова

Неотдавна при обработка на документите от османската архивна колекция на Народна библиотека «Кирил и Методий» бе намерен нов откъс от големия регистър на джелепкешани, съставен през 1573—1574 г.¹ Този откъс представлява опис на джелепкешаните в казите Силистра, Хърсово, Килия, Исакча и Акерман.² Османската регистрация е зафиксирала наличността по това време на множество селища в Добруджа, в които е имало люде от познатата специална категория население едри овцевъди и търговци на дребен добитък — т. нар. джелепкешани.

В Османската империя и по-специално в балканските ѝ провинции джелепкешанството има значително място. То възниква в резултат на голяма и неотменна необходимост за османската власт — да осигури постоянен и обилен приток на провизии и припаси за държавни и обществени нужди. Структурата на Османската държава сама по себе си налагала това. Непрестанното развитие на военния апарат и прогресивното нарастване на имперските бойни сили от XVI в. нататък, които постоянно воювали на три континента, заставяли върховното управление да организира за тях сигурно и достатъчно продоволствие. От друга страна, при настъпилите след османското проникване демографски промени в новозавоюваните страни и при установяването на османските административни органи там се обособили многолюдни градски центрове — седалища на местни гарнизони и чиновници. Тяхното снабдяване с продукти от първа необходимост е било една от основните грижи на върховното управление. Това се отнася особено до такива важни имперски средища като Одрин и Цариград, където били съсредоточени многобройните учреждения на султанския двор и великото везирство, където пребивавали и големите военни корпуси на Империята. При това към тия градове се насочвал все повече наплив от население, пришло от различни имперски провинции с надежда да намери по-леко препитание и по-добри условия за преживяване. Изхранването на това население поставяло пред османските управници също сериозни продоволствени проблеми. Военното и общественото снабдяване и особено доставянето на месо трудно можело да се осигури само по пътя на принудителните изкупувания на храни и припаси.³ Организацията на снабдяването с дребен добитък при строг и неотменен контрол на властта в широк план наложила обособяването на цяла обществена категория, свързана непосредствено с тази дейност. Това е именно категорията на джелепите или джелепкешаните. Най-новите изследвания по тази материя⁴ показват, че през XVI в. джелепке-

¹ Фонд 20, арх. ед. 261, б, в, г, д; Ср. Р. Стойков. Селища и демографски облик на Североизточна България и Южна Добруджа през втората половина на XVI век. ИВАД, XV, 1964, с. 101—118.

² Фонд 20, арх. ед. 261е.

³ За това ср. Б. Цветкова. Извънредни данъци и държавни повинности в българските земи под турска власт. София, 1958 г.

⁴ Ср. В. Цветкова. Le service des celep et le ravitaillement en bétail dans l'Empire Ottoman (XVe—XVIe s.) Etudes Historiques, III, 1966, p. 145—172; В. Цветкова. Les celep et leur rôle dans la vie économique des Balkans à l'époque ottomane. Studies in the Economic History of the Middle East, ed. M. A. Cook. London, New York, Toronto, 1970, p. 172—193.

шаните са били вече обособен слой, заети предимно с едро овцевъдство и търговия на дребен добитък и ползващи се със специален статут на фискални облекчения. Тази категория население, която изхождала най-вече от средите на немюсюлманските по-даници в европейските османски владения, достигнала още в този ранен период значително материално благополучие и обществено влияние.

Очевидно, разпространението на джелепството в Добруджа, за което свидетелствуват новонамереният откъс и някои от обнародваните преди откъси на същия регистър, е обусловено без съмнение от доброто развитие на овцевъдството в тези райони.

От други известия за същото време се знае, че добруджанските овце са имали завидна репутация по имперските пазари най-вече заради качествата на кожата им.⁵ Не случайно твърде ранни законодателни разпоредби (от 1520 г.) са посветени на режима за прехраната на овцете в Добруджа.⁶ В една от тях се споменава дори за някакъв резерват на овце при Исакача, отглеждани за разплод.⁷

Масовото настаняване на юруци из Добруджа също допринесло за подтикването на овцевъдството.

И най-беглият преглед на обнародвания тук новонамерен откъс от дефтер потвърждава някои основни наблюдения върху облика на институцията, направени вече в научната книжнина.⁸ Преди всичко несъмнено е, доколкото беглите и случайни бележки на регистратора го подсказват, че част от добруджанските джелепкешани изхождат от по-заможна среда на занаятчии, търговци, бакали, дори лихвари (посочени са напр. кожари, кожухари, сарачи, дръндари, търговци на ленени платна, халваджии, свещари, бозаджии, майстори на чекръци, казанджии, шивачи, майстори на секири и касапи). Очевидно, това се отнася до среди, носители на търговско-лихварски капитал. Като набелязвала джелепкешани от тия именно среди, османската власт, ръководена от свои върховни стопански нужди, насочвала техните средства, набрани предимно от търговско-занаятчийска дейност, а понякога дори от лихварство, към организиране на по-значително овцевъдство и търговия с овце. Затова не без основание се счита, че още през XVI в. търговско-лихварският капитал в известна мяра участвувал в организацията на държавното снабдяване, на общественото продоволствие.⁹

Част от джелепите, зачислени в изследвания тук откъс от регистър, изглежда произхождат от юрушките оджаци, при все че това не е указано изрично, въпреки няколко посочвания тук-там на ешкинджии. За това подсказва и обстоятелството, че между посочените в нашия регистър селища се срещат значителен брой такива, за които се знае от други източници, че са били обитавани и от юруци.¹⁰

Между джелепите има споменати някъде и лица от други специални категории население (войнуци, акънджии, а в известни случаи дори освободени робини или хора от личното обкръжение (гулями) на някои знатни турци (аги и бейове).

Преобладаващата част от регистрираните джелепкешани, очевидно, са от мюсюлмански произход. Това са поселници, настанявани системно от османската власт от XV в. нататък и създали множество турски поселения из Добруджа и Североизточна България, част от които са набелязани и в поместения тук откъс. За произхода на някои от турските колонисти подсказват и прозвища, добавени към имената им — Анадолу (от Анадол), Трабзонлу (от Трапезунд), Рум (от Мала Азия — араб), (очевидно от Арабския полуостров), дамашки (от Дамаск) и др. Известно е, че Се-

⁵ За тях изрично се споменава в един канун за търговските такси и мита в Одрин от 1502 г. (Ср. Ö. L. B a r k a n. XV asrın sonunda bazı büyük şehirlerde eşya ve yiyecek fiyatların tesbit ve teftişi hususlarını tanzim eden kanunları. Tarih vesikalari, Nr 9, 1942, II, p. 168).

⁶ Това е сбор от разпоредби от времето на Селим I (Bibliothèque Nationale de Paris, Fonds Turc 85, f° 277 г.). Ср. и ферман от XV в., в който се съобщава, че овчари в Добруджа нарушават установения ред за използването на едно тамошно солено езеро. Те поели стадата си там и увреждали с това приходите на държавата от солодобива на това езеро. Затова султанът нарежда цялата околна рая да ползува сол от там, дето ѝ е отредено, и да не посяга на добруджанското солодобивно езеро. (Ср. BNP, Fonds Turc 35, f° 142 г.).

⁷ Fonds Turc 85, f° 277 г.

⁸ Ср. М. Т. Gökbiçgin. Rumeli'de Yürükler, Tatarlar ve Evlâd-i Fâtihân. Istanbul, 1957.

⁹ В. С в е т к о в а. Le service des celep, p. 152.

¹⁰ Ср. М. Т. Gökbiçgin, op. cit., p. 123—128; 143—146.

вероизточна България и Добруджа са били обект на масивна турска колонизация преди всичко поради стратегически съображения. Открит за нападения откъм неспокойните васални отвъддунавски княжества, този невралгичен район трябвало да бъде с подсигурен тил за османския режим, установен непосредствено в пояса от крепости и селища по двата бряга на Дунав. В документа се наблюдават и следи от постоянния спътник на колонизацията — ислямизацията на местното население. Посочените «синове на Абдулах» (19 за Силистренска каза, 13 за Хърсовска и 3 за Исакчанска) са несъмнено приели исляма местни жители. Въпреки преобладаващия брой мюсюлмани-джелепи, в регистъра са вписани и българи. Срещат се доста в Силистра, дори с указание за махалите им, носещи имена на български свещеници, а също и в Исакча.¹¹ Има и някои обозначения, които биха могли да се възприемат като белези за народностната принадлежност на немюсюлмани-джелепкешани — напр. «рум» (т. е. грък). По-трудно е етническото дешифриране на обозначенията «арнаут» и «ефляк». В някои случаи с първото се отбелязват пришълци откъм западните краища на Полуострова,¹² а с второто — най-често население, заето предимно с животновъдство.

Регистрираните джелепи в преобладаващата си част са едри овцевъди. На повечето от тях е зачислена задължителна доставка до 50 овце. По-малко са случаите с изискване до 100 овце и съвсем незначителен брой — над 100 овце. Ако се приеме установеният досега показател за съотношението между броя на изискваните от джелепкешаните овце и онези, които те притежавали (1 : 10),¹³ би трябвало да допуснем, че джелепкешаните, посочени в откъса, са притежавали средно до 500 овце. А това е вече указание за материалното благосъстояние и общественото влияние на тези люде.

Поместеният тук в превод документ е ценен източник за изясняване облика на джелепството в Добруджа, за поселищните и демографските отношения в този район през XVI в.

¹¹ Това потвърждават и по-късните сведения на Евлия Челеби, който сочи българи в Исакча и Хърсово (E v l i y a Ç e l e b i S i y a h a t p a m e s i, V, Istanbul, 1315, p. 230).

¹² Д. Я р а н о в. Преселническо движение на българи от Македония и Албания към източните български земи през XV до XIX век. Македонски преглед, VII, 1932, 2—3, с. 63—118.

¹³ В. С в е т к о в а, *op. cit.*, p. 157.

[л. 2а] РЕГИСТЪР НА ДЖЕЛЕПКЕШАНИТЕ ОТ КАЗА СИЛИСТРА

[л. 2б] Регистър на джелепкешаните от каза Силистра. Записа се на основание на императорска заповед.

През първите десет дни на джемази-юл евел, година 981/29. VIII — 7. IX. 1573 г.).

✓ Град Силистра

Бали Мехмед — 50^{13а}; Ахмед Каин — 50; Ахмед Калън — 50; Саръ Ахмед Али — 150; Къзълбаш Мурад — 150; Исхак Али Хасан — 30; Агълкан Мехмед Балчиклу — 30; Хаджи Аляедин Агар араб — 60; Сарач Мехмед, зет на Сарач Хасан — 25; Куклу дръндаря — 25; Ак Вели — 25; Ибрахим Мухарем ходжа — 30; Балчъджъ Али Бали Муса — 20; Кожаря от Загра — 25; Али козаря — 25; Тимур халваджията — 30; Реджеб Ахмед — 50; Хаджи Мустафа сарача — 80; Кюрмюсю араб — 30; Шабан козаря — 25; Сапунджията Мехмед Дженджи хаджи — 40; Тимур, син на лихваря Хамза Факих Мабни — 70; Ченгяне Меми войвода-лихвар от махалата Емирахур — 100; Герги Никола [от мах.] Поп Иван — 25; Драгошин и Чернока, синове на Димо [от мах.] Поп Обретен — по равно 40; Тодор кеганджията Димитрик — 50; Никола Иван [от мах.] Поп Неделко — 50; Иван Димитри от същата [мах.] — 30; Герги [от мах.] Поп Тодос — 20; Кара Герги от [мах.] Неделко — 50; Иван от [мах.] Обретен — 30; Тодоран от [мах.] Поп Кале — 20; Иван далянджията — 30; Герги Саръ Стоян от [мах.] Поп Банко — 50; Димитран Рум от [мах.] Кръсте — 100; Никта Загале от същата [мах.] — 30; Яки Чилингир от същата [мах.] — 20; Йорги Тодор. . . от [мах.] Димитри — 20; Иван Калосина от [мах.] Поп Добрика — 50; Иван Яни — 25; Яни Йорги — 50; Драгошин Иван и сина му Иван от [мах.] Поп Кръсте — 50; Петре Недалко от [мах.] Поп Димитри — 40; Лучкан Мърдан от [мах.] Поп Неделко — 25; Тодоран Кърде от [мах.] Поп Върбан — 25; Котлови Керго от [мах.] Поп Комено — 25; Калоян Канбур от [мах.] Поп Кръсто — 25; Шаро Равка — 25; Адоджа Тодоран от [мах.] Кръсто — 25; Никола Урусен (?) от [мах.] Поп Тодос — 30; Никола Казмара, сюрюдгия от същата [мах.] — 100; Иван Димо от [мах.] Поп Обретен — 70; Караман Обретен от [мах.] Поп Сиве — 50; Мачко Драги от [мах.] Яно — 30; Мало Венко от [мах.] Поп Иван — 25; Иван войнук от [мах.] Поп Върбан — 25; Манко Мирчо от [мах.] Поп Сиве — 50; Сиве войвода от [мах.] Поп Иван — 25; Бако, зет на Малика от същата [мах.] — 40.

[л. 3а.] Кале казанджията и синът му Марин от [мах.] Поп Кръсте — по равно 50; Гьоре Димитри и брат му Иван от [мах.] Поп Сено — по равно 50; Черно козаря от [мах.] Поп Тодос — 30; Обре Бато от [мах.] Върбан — 30; Димитри Мелич от [мах.] Поп Иван — 40; Баштун ринач (?) от [мах.] Поп Върбан — 30; Желко железаря от същата [мах.] — 30; Костадин, зет на Милатин от [мах.] Поп Иван — 30; Басин (?) Карамани и зет му Първане от [мах.] Поп Владика — по равно 30; Кириак казанджията — 30; Гергика Батко от [мах.] Поп Батко — 30; Бабайко Стано от [мах.]

^{13а} За да избягна повторението, съкратих думата «овце» след цифрата. В текста тя навсякъде съществува. При личните имена навсякъде предадох като прозвище (т. е. с главна буква) имената, които сочат някакъв народностен или регионален произход (напр. Урум или Рум, Ефляк или Ефлях, Арнавуд, Аджем, Анадолу, Карънабатлу). Названията на професиите в повечето случаи предадох в превод освен когато се отнася до професии, познати с турското им наименование (напр. далянджи, т. е. лице, което се занимава с поставяне и риболов с даляни — риболовни съоръжения и пр.).

Поп Варбан — 300; Алдо Шербан от [мах.] Братан — 30; Манол Балабан от [мах.] Поп Иван — 40; Керто чекръкчията от [мах.] Поп Яно — 30; Косто шивача от [мах.] Поп Комино — 30; Тодорика Кирко от [мах.] Върбан — 40; Михо Тодор от [мах.] Поп Бато — 30; Димитри Карота от същата [мах.] — 40; Полоблад Черноокният от [мах.] Поп Братан — 30; Керкика Кочак от [мах.] Поп Димитри — 30; Герги Михал от [мах.] Поп Комино — 25; Сиве Тодоран от [мах.] Поп Димитри — 20; Колча Шербан от [мах.] Обретен — 25; Димитран Койно рибаря и Симко Иван — по равно 40; Урум Михо от [мах.] Добрика — 25; Йорги Арнавуд от [мах.] Бато — 30; Тетрад Леко кожаря от [мах.] Поп Иван — 20; Настас бакалина от [мах.] Аргад Парзарлъ — 30; Герги Яни Аджем от [мах.] Комино — 30; Хюсрев Абдуллах сапунджията — 30; Тодоран Михаил от [мах.] Върбан — 25; Кери Димо търговец от [мах.] Сено — 25; Йорги свещаря от [мах.] Комино — 20; Тодоран Стойо от [мах.] Обретен — 25; Исилиоз Никола от [мах.] Бато — 25; Димитри Димко от същата [мах.] — 25; Тохно Никола от [мах.] Кръсто — 20; Бързика Иван кожар от [мах.] Банко — 25.

✓ Село Елмалу¹⁴

Банка, брат на Насух — 30; Юсуф, син на Сюлейман — 50; Сюлейман и Арслан, синове на Насух — по равно 40; Съботин Балика — 30; Пейо Съботин — 30; Стано Сено — 20; Герги Недо — 20; Хурсан Стойко — 50.

Село Богдайлу¹⁵

Мехмед Шекир (?) — 50.

Село Хиран¹⁶

Хамзалу Юсуф — 50; Будак Юсуф — 30; Тимур Неби — 30; Айвад Кучак — 30; Местан Хиран — 20; Кучак Вели Коджа — 50.

Село Йенидже*¹⁷ близо до Юзаверд¹⁸

Юсуф Мурад — 30; Хаджи Мурад — 30.

Село Еседлу*¹⁹

Кара Илиас Абдуллах — 40; Арнавут Хамза Абдуллах — 25.

Село Кючук Ахмед²⁰

Бурхан Факих Кара Елиас — 25.

Село Чалмарджа²¹

Тимур Дурак — 70; Малкоч Мустафа — 50; Мехмед. .²¹ Бейбюлюл Кулфал — 20.

[л. 36.] Село Баки Куюсу²²

Вели Сюлейман — 50; Хасан Анадолу — 30; Али Чакър — 30; Тейси Ухад — 40; Садък Мехмед — 30; Анка Али — 20; Юмет Байрамлу — 30.

Село Черкес*²³

Мустафа Черкес — 25.

Село Байрамлу дедѐ²⁴

Базарлъ Бали — 30; Шабан кетхуда — 20; Ахмед Факих Байрамлу дедѐ — 30; Юнус Мустафа — 20.

Село Налджилаp²⁵

¹⁴ Идентифициране е извършено само за селищата в Силистренска каза, тъй като останалите кази днес са в Румъния и за идентификацията са необходими съвременни карти и селищни списъци, с които не разполагаме. При такива обстоятелства грешките са допустими. Затова прецених, че е по-разумно да не се занимавам с идентификацията на тия имена. Текстът ще предостави на интересуващите се възможност да правят по-нататъшни издирвания. Звездичките, поставени над селищните имена, обозначават, че същите селища се споменават като поселения и на юруци по данни от турските архиви, обнародвани от М. Т. G o k b i l g i n. Селото Елмалу се споменава у Л. М и л е т и ч. Старото българско население в Североизточна България, София, 1902, с. 162.

¹⁵ С. Белоклас, съставно на с. Красен, Толбухински окръг.

¹⁶ Хайранкьой, с. Млечен, Толбухински окръг, разселено.

¹⁷ Неуточнено.

¹⁸ Неуточнено.

¹⁹ С. Сноп, Толбухински окръг.

²⁰ С. Цани Гинчево, Шуменски окръг.

²¹ Неуточнено. Има го като Чалмаджа на картата на А. Кривошиев.

²² Неуточнено.

²³ Неуточнено.

²⁴ На триверстовата руска карта има само с. Байрамбунар.

²⁵ Неуточнено.

Сарухан Хисарлъ — 60; Фируз Абдуллах — 50; Мансур, брат на Сарухан — 30.
 Село Горбад²⁶
 Арслан Ешк Селим — 30; Джафар Орнос — 20; Мехмед, син на Баир. . . овчаря — 20.
 Село Мирзак Пънар²⁷
 Хъдърча Коджа — 20; Балабан Абдуллах — 20; Мехмед Якуб — 25.
 Село Челеби²⁸
 Дуруш Бакуджак — 50.
 Село Аляеддин²⁹
 Джафар ешкинджи — 40; Якуб Яхши — 50.
 Село Искендер бей³⁰
 Мехмед Чобан — 30; Караман Хамза — 50; Хамза, освободен роб на Искендер бей — 30; Али Насух — 30; Ахмед Абдуллах — 20; Инебей Илиас — 25; Зюлфикар Исхак — 20.
 Село Малкочлу Искендер Товидже³¹
 Али Юмет Али — 20; Салтък Малкочлу — 20; Мухарем ходжа Курд — 30; Уруч Ибрахим — 20; . . . Мемерли Хаджи — 20.
 Село Турасъ³²
 Бейтюллах Юсуф — 30; Неби Факих Турасъ — 60.
 Село Диване Юсуф Куюсу³³
 Вели Къркък — 50; Махмуд Хамза — 25.
 Село Хасанча³⁴
 Бакиши Сеиди Али — 30; Хюсеин Чобан — 25; Абдуррахман Фируз — 20.
 Село Горбад, махала на Атмаджа³⁵
 Педер и Хюсрев, синове на Сюлейман — по равно — 50; Хамид, син на Сюлейман — 20.
 Село Баш Добремир³⁶
 Дериа Байрамилъ — 20;³⁷ Юмет Байрамлъ — 25; Дауд Али — 50; Кулфал Насух³⁸ — 25.
 Село Джюлахлар³⁹
 Тебрик Ахмед — 70; Якуб Хъдър — 30; Вели Къосе — 20.
 Село Айдимур⁴⁰
 . . .⁴¹; Ашо Герги — 20; Стоян Неделко — 20; Влад Марко — 20.
 [л. 4а]. Село . . .
 Абдулкерим Хюсеин — 25.
 Село Емрудлу Кую⁴² при Муса бей⁴³
 Омер Емурхан — 25; Сатълмъш Вели — 25; Ибрахим Къзъл — 50; Нъзър Факих, брат на Туркуд — 30.
 Село Сенмер Тимур⁴⁴

²⁶ Неуточнено. Дешифрирането на името е несигурно.

²⁷ Неуточнено.

²⁸ С. Господиново, Силистренски окръг.

²⁹ Вер. с. Езерово, Варненски окръг.

³⁰ Неуточнено.

³¹ Селището остава засега неуточнено. Ако се съди по думата «товидже», основателят на селото ще да е бил акънджийски началник. Ср. I. Beldiceanu — Steinhilger. En marge d'un acte concernant le pengyek et les aqinği. Revue des études islamiques, XXXVII/1, Paris, 1969, p. 21—47.

³² С. Дрян, Толбухински окръг, разселено през 1963 г.

³³ Неуточнено.

³⁴ С. Асеновец, Толбухински окръг.

³⁵ На триверстовата руска карта съществува. На картата на А. Кривошиев е Голубина — Атмаджа, дн. Ястребна, Силистренски окръг.

³⁶ На триверстовата руска карта има с. Добромир; на картата на А. Кривошиев има с. Г. Добромир.

³⁷ Мاستилото размазано, броят несигурен.

³⁸ Листът скъсан. Името не е ясно.

³⁹ Неуточнено.

⁴⁰ С. Айдемир, дн. кв. на гр. Силистра.

⁴¹ Листът скъсан. Името неясно.

⁴² Вер. с. Крушари, Толбухински окръг.

⁴³ Дн. съставна част от с. Изворово, Толбухински окръг.

⁴⁴ Неуточнено.

Емирза Вели — 30; Мустафа Яхша — 50; Хасан, зет на Мустафа ходжа — 70.

Село Реджеб⁴⁵

Карагьоз Абдуллах — 25; Иса Ширмерд — 25.

Село Хъдър Ъшък⁴⁶

Кьор Шабан — 25; Худаверди Хъдър — 20.

Село Вукасар (?)⁴⁷

Исхак Кърънабатлъ Мезид — 50; Адилхан Ширмерд — 30; Дервиш Али Кърънабатлъ — 50.

V Село Татар Сете⁴⁸

Радослав Драган — 40; Орханджик, зет на Одул — 30.

Село Добремир Кючук хаджи⁴⁹

Туркуд Коджа — 50.

Село Атмаджа⁵⁰

Диване Хасан Искейдер — 30; Али Юсуф — 30; Инса Бали — 30.

Село Добремир Тахтани⁵¹

Насух Осман — 25; Али Мустафа — 30; Мустафа Кьокен — 50; Кубадин Али — 25; Меми Куруджу Мустафа — 20; Оглу бей Омер — 25; Иса Кьокен — 20; Али Вели — 25.

Село Кара Балулар⁵²

Базарлу Хасан — 20.

Село Мансур с друго име Керме⁵³

Арслан Махмуд — 30; Кулфал Рамазан — 25.

Село Ардлуи Артугмишлер⁵⁴

Кара Али Илиас — 20; Кълъч Байрамлъ — 50; Кара Сатъ Кара Арслан — 30.

Село Кокарджа Куюсу Иса⁵⁵

Татар Али Факих — 30; Будак Али Факих — 25; Канабире Мустафа — 20.

Село Екизджилер⁵⁶

Юнус Суфи Синан — 30; Дениз Синан — 20; Вели Юнус Суфи — 25.

Село Деведжи⁵⁷ при Кочмар⁵⁸

Вели Али — 50; Еглендже Осман — 20; Дурак Якуб — 30.

Село . . .⁵⁹

Дурасъ Осман — 50; Кулфал Сюлейман — 30.

Село Муса бей⁶⁰

Хаджи Вели Хамза — 30; Хаджи Мустафа Сога (?) — 50; Айдын Беридже — 20; Абди Сюлейман — 20; Бекташи Халил — 40; Бурхан Насух — 20.

Село Кечидереси⁶¹

Салих Ахмед — 20; Юмет Али — 25; Курт Али — 25; Туркуд Саръ Язджи — 20; Вешил Хикянил (?) — 20; Кулу Саръ Суфи — 20; Дериа Али — 20; Мустафа Хюсеин — 20; Махмуд Абдуллах — 20.

[л. 46].

Село Текедереси⁶²

Акьнджи Гюлмез — 30; Сафар Мемиш — 20.

⁴⁵ С. Дряновец, Толбухински окръг.

⁴⁶ Неуточнено.

⁴⁷ Неуточнено. Дешифрирането на името е несигурно.

⁴⁸ Вер. с. Любен Каравелово, Варненски окръг.

⁴⁹ Може би трябва да се свърже със споменатия вече Баш Добремир, ср. бел. 36.

⁵⁰ Ср. бел. 35.

⁵¹ Ср. бел. 36 и 49.

⁵² Може би с. Кара Баглар, дн. Лозенец, Толбухински окръг.

⁵³ Вер. с. Свобода, Толбухински окръг.

⁵⁴ Неуточнено.

⁵⁵ Вер. с. Загорци, Толбухински окръг.

⁵⁶ С. Бенковски, Толбухински окръг.

⁵⁷ Неуточнено.

⁵⁸ С. Кочмар, Толбухински окръг.

⁵⁹ Листът прояден от инсекти. Името не е ясно.

⁶⁰ Изцапано с мастило. Продължението не се чете.

⁶¹ С. Поручик Кърджиево, Толбухински окръг.

⁶² С. Манастирица, Търговишки окръг или с. Оброчище, Толбухински окръг.

Село Бююк Капаклу⁶³

Ташкун ходжа Турсун — 30; Инек Кулфал — 25; Мазлюм Ферхад — 20; Вакът (?) Аяс — 20.

Село Юзаверд⁶⁴

Али Дамъшкъ — 30; Кара Семиз Кулфал — 30; Омран Базарлу — 30; Чобан Селим Мурад — 30; Деде Бали Турсун — 30; Хюсеин Чал Али — 30; Насух Хошкадем — 20.

Село Хасан Халифе⁶⁵ до Кечи дереси⁶⁶

Муса — 20; Кара Али Гюлмен — 20.

✓ Село Ходжа Геберан⁶⁷

Съботин Габрил — 50; Радослав Радо — 30; Ило Недо — 30; Даламир Петко Драган — 20.

Село Идрис Куюсу⁶⁸

Вели Сеиди Али — 20; Инек Ахмед — 20.

Село Хаджи баши⁶⁹ до Кочмар

Инебей Хамза — 50; Ухад Хаджи баши — 30; Дур Али Илуджлу Хасан — 25.

Село Кючук Капаклу⁷⁰

Али Хюсеин — 40.

✓ Село Афалтар — неверници⁷¹

Димитри Милчо — 30; Петсар Сенмер Драги — 60; Иолич, зет на Войо — 40; Сейо Милчо — 50; Златко Новачка — 50; Марко Стор (?) — 25; Радико Драган — 25; Марко Корно — 20.

Село Араблу⁷²

Акънджи Пералъ базирган — 50.

Село Делкю Мусакуосу⁷³

Хюсеин Кючук — 25; Балабан Абдуллах — 25; Кочак Али — 25; Курд Бали Огул Бали — 20.

Село Сюлейман Огулларъ⁷⁴

Мюмин Татар Али — 25; Акча Татар Али — 25.

Село Хаджи Садъклар⁷⁵ до Мусабей

Ибрахим Байрамлъ — 20; Курд Илбасан — 30; Назър ходжа Илбасан — 50.

Село Кара Али⁷⁶

Тимурхан Мустафа — 20.

Село Кара Сулу⁷⁷

Иса Сеиди — 20.

Село Загралу⁷⁸

Мюмин Семерджа — 20.

Село Али халифе⁷⁹

Орханджан Дауд — 20.

Село Суякъдъ⁸⁰

Хасан Мухарем ходжа — 20; Пирлу Топчилу — 20.

Село ...⁸¹

Али Мюрсел — 50.

Село Доган⁸²

Кара Абди Танръверди — 25; Семиз Айдогду — 20; Неби Айни — 20.

⁶³ Вер. с. Климент, Шуменски окръг.

⁶⁴ Неуточнено.

⁶⁵ Неуточнено.

⁶⁶ Вж. бел. 61.

⁶⁷ С. Попович, Варненски окръг.

⁶⁸ С. Момчил, Толбухински окръг.

⁶⁹ Неуточнено.

⁷⁰ Вер. с. Капаклу, дн. Климент, Шуменски окръг.

⁷¹ С. Алфатар, Силистренски окръг.

⁷² Вер. с. Генерал Колево, Толбухински окръг.

⁷³ Неуточнено.

⁷⁴ Вер. с. Спасово, Толбухински окръг.

⁷⁵ Неуточнено.

⁷⁶ С. Красен, Толбухински окръг.

⁷⁷ С. Ловчанци, Толбухински окръг.

⁷⁸—⁸⁰ Неуточнени.

⁸¹ Листът прояден. Името не се чете.

⁸² Неуточнено.

Село Кованлък⁸³

...⁸⁴ — 25; Садък Ибрахим — 20.

[л. 5а]

Село Кювадже⁸⁵

Юмет Юмет — 20; Хюсеин Юнус — 30; Баязид Фурут — 30; Хамза Факих Юнус — 40

Село Насредин⁸⁶

Иса Мехмед — 50.

Село Карван-и Кокани⁸⁷

Кьосе Исмаил Малкоч — 50; Бахшаиш Абделнари — 30; Юмет Кара Вели — 20;

Хадър Балъ Сюлейман — 20; Ихтиар Осман — 20; Салихеддин баба — 20.

Село Калаитчи⁸⁸

Мухарем Байрамлъ — 25; Мустафа Садък — 70.

Село Куру Орман⁸⁹

Кара Муса Бахшаиш — 40; Насух Кара Хамза — 25.

Село Арабаджи Огуларъ⁹⁰

Турун коларя — 50; Тугрул коларя — 50.

Село Акчалъ Вели с друго име Хурасан Пънаръ⁹¹

Абдурахман Серведжи — 50; Муса Вели Факих — 30; Кулу Семиз — 30; Сатъ Чо-

мак Али — 25; Шах Кулу Омер — 25; Узун Одабаши — 20; Худаверди Абдуллах — 20.

Село Базиргян Пънаръ⁹²

Путур Али Абдуллах — 20; Календер Абдуллах — 20.

Село Чакърджа⁹³

Арслан Кара Юсуф — 50.

Село Кованлък⁹⁴

Юсуфхан Кърънабадлу — 100.

Село Чюрделик⁹⁵

Хаджи Диване Али — 20.

Село Узун Али Юрду⁹⁶

Ердогду Бичаре — 20.

Село Кьослер⁹⁷

Ахмедче Абдуллах — 30; Вели Джафар — 50; Удул Мюрювет — 20.

Село Клисаджик⁹⁸

Кузен Али — 50; Алван, зет — 25; Коркуд Чобан бекташ — 20.

Село Керсек Пънаръ⁹⁹

Юсуфхан Дурмуш Софу — 25.

Село Саръ Сюлейман¹⁰⁰

Танръ Вермиш — 30; Мустафа Селим — 30.

Село Бурхан Дуйджа¹⁰¹ до Добрева¹⁰²

Хасан Есхан — 30; Иса Абдуллах — 30; Туркуд Кадемлик — 20.

Село Севендик бей¹⁰³

Байрамлъ Данишменд — 40; Зюлфикар Данишменд — 30.

Село Кара Суллар¹⁰⁴

⁸³ С. Пчелник, Толбухински окръг.

⁸⁴ Първото име не се чете. Листът прояден.

⁸⁵ Неуточнено.

⁸⁶ Вер. с. Божурово, Толбухински окръг.

^{87—89} Неуточнени.

⁹⁰ Вер. с. Возарци, Толбухински окръг, разселено в 1958 г.

⁹¹ Има с. Акчалар, дн. с. Белинци, Разградски окръг.

⁹² Може би има връзка със с. Базиргян, Милетич, дн. съставно село на с. Искра,

Силистренски окръг.

⁹³ Вер. с. Врачанци, Толбухински окръг.

⁹⁴ С. Пчелник, Толбухински окръг.

⁹⁵ Неуточнено.

⁹⁶ Неуточнено.

⁹⁷ С. Пчелино, Толбухински окръг.

⁹⁸ С. Алцек, Толбухински окръг.

^{99—101} Неуточнени.

¹⁰² Ако се свърже със с. Бурханлар, следва да се отъждестви с дн. с. Радан вой-
вода, Варненски окръг.

¹⁰³ Неуточнено. Има го на картата на А. Кривошиев.

¹⁰⁴ С. Ловчанци, Толбухински окръг; ср. бел. 77.

Мюрсел Елиас — 25; Инебей Хюсеин — 30.

[л. 56]

Село Карамурадлу¹⁰⁵

Хюсеин Хаджи — 30; Мурад Али — 25; Пир Али Искендер — 30; Инебей — 30; Балъ Инебей — 30.

Село Топаллар¹⁰⁶

Мурад Искендер — 30; Хъдър Кемал — 20; Дур Али — 20.

Село Кюлюк Пънар¹⁰⁷

Саат Факих Хасан — 25.

Село Деинеклер¹⁰⁸

Мехмед Салих — 25; Мустафа, негов брат — 30; Абдуррахам Айдын — 30; Гази Селим Ерд — 50; Али Асън бал — 50; Дениз Али — 30.

Село Агудчък¹⁰⁹

Ахмед Факих Ширмерд — 30; Мехмедче Ширмерд — 20.

Село Къзълджа Исмаил¹¹⁰

Меми Вели — 20; Севендик Вели — 20; Мюртеза Махмуд — 20.

Село Чюнки¹¹¹

Ибрахим Дурбей — 50; Кара Мюрювет Муса — 30.

Село Къзълджа Илияс¹¹²

Интихан Инекалдъ — 20; Мустафа Хаджи — 30; Балъ Иса — 25.

Село Кютюккю¹¹³

Азиз Удул — 30; Салихеддин Илияс — 20; Инебей Удул — 20; Малкоч Шах — 20.

Село Чобан Огуллар¹¹⁴

Мустафа Ашък — 40; Кълъч Мустафа — 40; Деде Факих Али — 50; Кара Мехмед Синан — 50.

Село Козлуджа¹¹⁵

Халил Салтък — 25; Абди Татар — 30; Делил Салтък — 30; Ярдъмча Курд — 30; Гюлмен Татар — 25.

Село Кююджик¹¹⁶

Азед Берак — 20; Ягмурлу Берак — 20; Рамазан . . . — 20; Йолджу Берак — 25; Несми Халид — 30; Бехрам Рамазан — 20.

Село Бераклар¹¹⁷

Реджеб Абдуррахман — 20.

Село Чераклар¹¹⁸

Татар Абдуррахим — 20.

Село Йерлу¹¹⁹

Ухад Абдуллах — 25.

Село Насреддин¹²⁰

Мансур Искендер — 20; Будак Дурак — 20.

Село Козгун-и Балабан Баба текеси¹²¹

Айдын Джангаз — 30; Ахмед Танкал — 50; Рамазан Махмуд — 50; Ибрахим Али — 20; Даллу Иса — 20; Тимур Меджлид Калаб — 50.

[л. 6а]

Село Сафи¹²²

Хъдър Бали Байрамлъ — 50; Тимур Хъдър — 40; Неби Али — 25.

Село Липниц¹²³

Дуран Ашък — 40; Али Хаджи — 20; Курд Али Кебекли — 20.

¹⁰⁵ Вер. с. Златия, Толбухински окръг.

^{106—107} Неуточнени.

¹⁰⁸ Има с. Деинеклер на триверстовата руска карта.

^{109—112} Неуточнени.

¹¹³ Вер. с. Ген. Недялково или с. Цар Самуил, Силистренски окръг.

¹¹⁴ Неуточнено.

¹¹⁵ С. Суворово, Варненски окръг.

¹¹⁶ С. Дебрене, Толбухински окръг.

¹¹⁷ С. Ефрейтор Бакалово, Толбухински окръг.

^{118—119} Неуточнени.

¹²⁰ Вер. с. Бисерци, слято със с. Гълъбаря, Разградски окръг.

^{121—122} Неуточнени.

¹²³ Вер. с. Липница, Силистренски окръг.

Село Интихан Пънар¹²⁴

Мустафа Абделхан — 20.

Село Кара Ахмед куюсу^{*125}

Али Неби — 20; Кара Хамза Асълхан — 20; Тюнеш Мустафа — 20; Омур Сали — 20; Неби Омер — 20.

Село Рахман Абдал¹²⁶ до Гюлкадъ¹²⁷

Хюсрев Несмер (?) — 20; Абделкадер Али — 50; Нюман Бешир — 20; Садък Хаджи Мехмед — 50; Хаджи Мехмед Али — 60; Кара Юсуф Хаджи Мехмед — 30; Хаджи Сюлейман — 25; Халил Хаджи Мехмед — 20.

Село Иса Базиргян Чобаногуллар¹²⁸

Кюсе Хасан Абдуллах — 50.

Село Халифе¹²⁹

Неби Халифе — 20; Хамза Халифе — 20.

Село Гердеме¹³⁰

Несми Али — 20; Мурад Али — 20.

Село Асълхан¹³¹

Хаджи Увеис — 20; Юнус Омер — 20.

✓ Село Улатина¹³²

Балабан Диване — 70; Друг Балабан Брайка — 50; Стоян Сива — 20; Димитри Рум — 30.

Село Топчу¹³³

Сафа (?) Чобан — 50.

Село Гази Емир¹³⁴

Певтер Мустафа Абдуллах — 80.

Село Софулар¹³⁵ близо до Катърджа¹³⁶

Хаджи, син на Колауз — 20.

Село Катърджа

Мюслим Хамза Факих — 50; Несми Хамза Факих — 30; Ахмед Топал — 20; Халил Семер — 20; Ахмед Хамза Факих — 30.

Село Коджалар¹³⁷

Инбей Ходжа — 30.

Село Курд Куюсу¹³⁸

Ухад Али — 25; Сефер Мустафа — 25; Мустафа Карахан — 50; Дурмуш Абдуллах — 25.

✓ Село Катлън Геберан¹³⁹

Трифон Серве (?) — 50; Лошко Дока — 30; Черно Рад — 20; Марко свещаря — 20; Стоян Караджа — 25.

Село Рахман Ъшкалар¹⁴⁰

Семер Халил — 40; Вели Факих Илияс — 50; Мустафа Русул — 25.

Село Баш Пънар¹⁴¹

Асълхан Тимурхан — 25; Байрамлъ Насух — 20; Мюрювет Кара Пири — 25.

[л. 66]

✓ Село Кадъ¹⁴²

Петко Велчо — 50; Радо сапунджията — 20; Белче Станчо Драган — 20; Куцар Неделко — 25; Райо Кало — терзия — 50; Герги Велчо — 50; Лукан Тодор — 50; Радослав гайдаря — 50; Драги Злад — 25; Петко Брайчо — 25.

Село Алифакх^{*143}

Али Муса Деде — 20; Дурбалъ Базарлъ — 20; Али от Добридже — 20.

^{124—132} Неуточнени.

¹³³ С. Стрелково, Силистренски окръг.

¹³⁴ Неуточнено.

¹³⁵ Вер. с. Вълнари, Шуменски окръг.

^{136—137} Неуточнени.

¹³⁸ На триверстовата карта и на тази на Кривошиев има Куртбунар, което означава същото, дн. гр. Тервел, Толбухински окръг.

^{139—140} Неуточнени.

¹⁴¹ С. Полк. Свещарово, Толбухински окръг.

¹⁴² Вер. с. Ведрина, Толбухински окръг.

¹⁴³ С. Главан, Силистренски окръг.

- ✓ Село Мирадни¹⁴⁴
Миле Райо — 50; Никола Серведжи — 100; Яни Кузулмуш — 50; Яни Касър (?) — 50; Драги Коджа — 50; Герги Сомунджи — 50; (Вярно — 50); Герги бозаджията — 30; Руско Новак — 40; Диман Съгърлѝ Стоян — 30; Мале Диман — 40; Тодор Миле — 30; Тодор Яни — 20; Шутен Никола — 20.
Село Бънкал Куюсу^{*145}
Сюлейман Насух — 20; Хасан Байрамлѝ — 50.
- ✓ Село Богаз¹⁴⁶
Радослав Богдан — 30; Пейо Иван (?) — 20; Бонда Кяв — 20; Дука Добри — 25.
Село Туйджи¹⁴⁷ близо до Чюнки
Мустафа Али — 30.
Село Дурашах пѝнарѝ¹⁴⁸
Сюлейман Лиман — 20; Дургуд Али — 25.
- ✓ Село Карлъджа¹⁴⁹
Петко Стоян — 25; Кръстьо Неделко — 30; Станчо Тодор — 40; Крайо Ярослав — 30; Пейо кожухаря — 20; Добре Новак — 25; Русе Размир — 20.
Село Ефляк¹⁵⁰
Арама ефляк — 30.
Село Караогланкуюсу¹⁵¹
Нусрет Али — 70; Кара Хюсеин Михал — 30.
Село Кючук Ахмедлер¹⁵²
Мустафа Хаджи Ахмед, неженен — 60; Курд Бали Сюлейман Исмаил — 30.
Село Кьосе Синан¹⁵³ при Шазлъ¹⁵⁴
Огуз Кьосе Синан — 30; Бостави Абдуллах — 20.
Село Сунгурлар¹⁵⁵
Сатълмѝш Румбей — 30.
Село Сагърлар при Чардаклу^{*156}
Нъзър Ямѝджа (?) — 40.
Село Къзълджѝклѝ¹⁵⁷
Балъ Яли Яше (?) — 25; Сеиди, негов брат — 20; Инехан Сарухан — 50; Хъдър Факих Ухад — 30.
Село Диване Али Куюсу¹⁵⁸
Дурахан Ухад — 20; Шах Мердан Хъдър — 20.
Село Кара Коч¹⁵⁹
Ахмед Абдуллах — 60; Дурмуш Кючук — 20; Тимур Хюсеин — 25; Иса Вели — 20; Пири Шах Вели — 30.
[л. 7а]
- ✓ Село Шевелче¹⁶⁰
Васил Влайо — 20; Добре Димитри бостанджията — 20; Димитри Нейо — 20.
Село Хадж Мехмед¹⁶¹
Али Махмуд — 20.
Село Куюджук Силиври¹⁶²
Джафар Мустафа — 30.
Село Ак Кадънлар¹⁶³

^{144—145} Неуточнени.

¹⁴⁶ Може би Богаз Кесен, дн. с. Просечен, Варненски окръг.

¹⁴⁷ Вер. с. Пролог, бивше Тюлюджа, Толбухински окръг.

¹⁴⁸ Неуточнено.

¹⁴⁹ Неуточнено.

¹⁵⁰ Вер. с. Влахлар, дн. Долище, Варненски окръг.

¹⁵¹ Неуточнено.

¹⁵² Вер. с. Надежда, Толбухински окръг.

^{153—154} Неуточнени.

¹⁵⁵ С. Вокил, Силистренски окръг.

¹⁵⁶ Неуточнено.

¹⁵⁷ Къзълджилар, с. Проф. Златарски, Толбухински окръг.

¹⁵⁸ Неуточнено.

¹⁵⁹ С. Овен, Силистренски окръг.

¹⁶⁰ Неуточнено.

¹⁶¹ С. Тодорово, Разградски окръг.

¹⁶² С. Дебрене, Толбухински окръг.

¹⁶³ С. Дулово, Силистренски окръг.

Хъдър Беханш — 35; Мустафа Лютфи — 40.

Село Омур Факих¹⁶⁴

Касреддин Сеиди Али — 100; Хюсрев Касреддин — 30; Кара Тимур — 30; Местан Мехмед — 25; Джафар Ахмед — 25.

✓ Село Поп Къой¹⁶⁵

Стойно Койо — 25; Драган Койо — 25; Граде пришелец — 25.

Село Курд Пънар¹⁶⁶

Дабдак Курд — 40; Сеифи Мустафа — 20; Туиш (?) Курд — 30.

✓ Село Карван¹⁶⁷

Милош Карка — 25; Драги Саръ — 30.

Село Бююк Абдуллах¹⁶⁸

Дурасъ Малкоч — 60; Бахшъ Гючери — 25; Енби Иса — 25; Ухад Факих Баязид — 25.

Село Юнуси Терзи Мустафа и Мустафа Хаваджи Асълхан¹⁶⁹ при Кадъ

Садък Якуб — 20; Дурмуш Илиас — 30; Насух Илиас — 40; Нъзър Илиас — 40; Дуркуд Илиас — 30; Мустафа Ходжа Насух — 40; Вели Ахмед — 30; Джафар Иса — 50; Мухарем Саръ [от] Дервиш тепе — 25; Хъдър Сюлейман — 25.

Село Кютюкчи юрду¹⁷⁰ при Шарви¹⁷¹

Салтък Саиб (?) — 40; Юсуф Салтък — 20.

Село Хисарлък¹⁷²

Хасан Факих Саиб (?) — 50; Байрам Хасан Факих — 50; Диване Осман Мюрювет — 50; Гюнеш Саиб (?) — 50; Курд Али — 20; Джафар Умурджа — 25; Абдуррахман Неби — 20; Мюрювет Али — 20; Шюкюр Неби — 25; Дур Али Гюлшах — 30.

Село Кара Хъдър¹⁷³ при Шарви с друго име Дер

Хъдър Израил — 40; Муса Абдуллах — 20.

Село Беш тепе¹⁷⁴

Омур Насух — 25; Абдуррахман Гюлшан — 25; Явлъ Мехмед Абдуллах — 30; Али — син — 20; Вярно — 20; Дервиш Ика (?) — 25.

✓ Село Сиреборна¹⁷⁵

Давид Стерйо — 30; Рале Пейо — 20.

Село Печелу¹⁷⁶

Кара Хюсеин Муса — 50; Омур Акча — 25; Дурасъ Еидже — 25.

[л. 76]

Село Икиздже¹⁷⁷

Маден Дюзенги — 50; Али Муса, син на Хюсеин Товидже — 40.

Село Икиздже-и бюзюрк¹⁷⁸

Насух Гулям-и заман — 25; Ерзюкян Искендер — 20.

Село Чанакджи¹⁷⁹

Арслан Кара Абди — 35; Пире Иса — 20.

Село Данишменд огулларъ¹⁸⁰

Кара Маден Данишменд — 30; Али Юсуф — 30.

Село Папуджила¹⁸¹

Неби Осман — 20; Мюрювет Лешкер — 20; Курд Али Худаверди — 20.

Село Джафар Халифе¹⁸² до Чардаклу¹⁸³

¹⁶⁴ Вер. с. Стрелец, дн. съставно на с. Лозенец, Толбухински окръг.

¹⁶⁵ Неуточнено.

¹⁶⁶ Ср. бел. 138.

¹⁶⁷ Вер. с. Гарван, Силистренски окръг.

¹⁶⁸ Неуточнено.

¹⁶⁹ Неуточнено.

¹⁷⁰ Неуточнено.

¹⁷¹ С. Браничево, Шуменски окръг.

^{172—173} Неуточнени.

¹⁷⁴ С. Пет могили, Шуменски окръг.

¹⁷⁵ С. Сребърна, Силистренски окръг.

¹⁷⁶ С. Векилски, Шуменски окръг.

^{177—178} Неуточнени.

¹⁷⁹ С. Красен дол, Шуменски окръг.

^{180—181} Неуточнени.

¹⁸² Вер. с. Савин, Разградски окръг.

Джафар Халифе — 25; Исмаил Къзълма — 25.
 Село Арабаджи Пънар¹⁸⁴
 Мезад Неби Карънабатлу — 50; Худаверди, зет на Кадемлъ Софу — 30.
 Село Кочмар¹⁸⁵ при Диване Орман¹⁸⁶
 Перване Абдуллах — 50; Бекир Искендер — 25; Турсун Инбегі — 35; Вярно — 35.
 Село Юсуфхан¹⁸⁷ при Шарви
 Мехмед Хамза — 30; Дуркуд Юсуфхан — 20.
 Село Хайван Насух¹⁸⁸ до Шарви
 Ухад Насух — 25.
 Село Канлумюсюлман¹⁸⁹
 Каба Кара Али — 20.
 Село Мюхюзлю¹⁹⁰ при Шарви.
 Мустафа Язлъказъ — 20; Мехмед Сарбекчи (?) — 30; Бехшаиш Мурад — 20; Шюкюр Балъ — 25; Будака Кара Оглан — 20.
 Село Ак Пънар¹⁹¹
 Балъ Абделбаки — 30; Лиман Рамазан — 20.
 Село Йенидже¹⁹² при Севарин¹⁹³
 Хасан Кемши Удул — 50; Ибрахим Хюсеин Факих — 30; Ферхад Сеиди Али — 20.
 Село Душбуда¹⁹⁴
 Мансур Тимур — 25; . . . Абделбари — 40.
 Село Байрам Пънар¹⁹⁵
 Меми Чешме Факих — 20; Хасан Байрамлъ — 30; Хамза Рамазан — 25; Коркуд и Дуркуд, синове на Абдурахман — 40.
 ✓ Село Калапетре¹⁹⁶
 Никола Къосе — 50; Райо Мраной (?) — 20.
 Село Чаталджа¹⁹⁷
 Инбегі Али — 40; Курд Али Абдуллах — 40.
 Село Ухадча¹⁹⁸
 Хурем Мехмед — 50; Мюрсел Хъдър — 20.
 Село Базиргян¹⁹⁹
 Сакчи Алван — 20; Дурак Хасан — 50; Кулфал, брат на Агул бегі — 40.
 [л. 8а]
 Село Айдогду²⁰⁰
 Вели Айдогду — 30; Дурмуш Гюлмен — 25; Тимур Бехшаиш — 30; Бехшаиш Хабил (?) — 30; Календер Бехшаиш — 20.
 Село Харманлък²⁰¹
 Усул Насух — 30; Дуруд Ягмур — 150; Неби Несми от махала Джафар — 30; Федан и Будака, синове на Касъм — 40.
 Село Ухад²⁰² при Шарви
 Али Сеиди Ухад — 25.
 Село Саръ Инбегі²⁰³
 Дурахан Танръвермиш — 20; Хасан Омер — 20; Карагъоз Абдуллах — 25.
 Село Бурханлар²⁰⁴

^{183—184} Неуточнени.

¹⁸⁵ Ср. бел. 58.

¹⁸⁶ Неуточнено.

¹⁸⁷ Вер. с. Пристое, Шуменски окръг.

¹⁸⁸ Неуточнено.

¹⁸⁹ Може би с. Прилеп, Толбухински окръг.

¹⁹⁰ Неуточнено.

¹⁹¹ С. Бистра, Силистренски окръг.

¹⁹² С. Черна, Толбухински окръг.

^{193—194} Неуточнени.

¹⁹⁵ С. Фелдфебел Денково, Толбухински окръг.

¹⁹⁶ С. Калипетрово, Силистренски окръг.

¹⁹⁷ Неуточнено.

¹⁹⁸ Неуточнено.

¹⁹⁹ Ср. бел. 92.

²⁰⁰ С. Звездел, дн. съставно на с. Искра, Силистренски окръг.

²⁰¹ С. Дъбовик, Толбухински окръг.

^{202—203} Неуточнени.

²⁰⁴ Вер. с. Радан войвода, Варненски окръг.

Ахмед Махмуд — 50.

Село Караджа²⁰⁵ при Ъхламурлук

Караджа Абдуррахман — 30.

✓ Село Ветрен²⁰⁶

Василчо Койо — 30; Радослав, зет на Стайо — 30; Стано Коста — 30; Танас Арефчи — 30; Васил Бело — 30; Стано Иван — 20.

Село Суйджук²⁰⁷

Али Орхан — 20; Хамза Махмуд — 25; Ахмед Рум — 30; Али, негов брат — 20.

Село Сеиди Факихлер²⁰⁸

Шехирман Салтък — 50.

Село Гюллер²⁰⁹

Осман Дуркуд — 25.

Село Кючук Абдуллах²¹⁰

Хюсрев Мурад — 20.

Село Кайаджък²¹¹

Сефершах Юсуф — 20; Хасан Вели — 20.

Село Бутраклу²¹²

Балабан Абдуллах — 25.

Село Сарухан²¹³ при Чардаклу

Джафар Тимур — 30; Хюсеин Язлъ — 20.

Село Орхан²¹⁴

Назър, син на . . . — 50.

Село Сююдчик²¹⁵

Али Искендер — 20.

Село Диване Али²¹⁶

Сеиди Али Софу Несми — 50.

Село Конак Куюджугу²¹⁷

Абдулкерим Анадолу — 30; Чобан Арслан Джафар — 30; Бахтиар Хаджи Байрам — 25.

Село Осман Факих²¹⁸

. . . Несми — 25.

Село Анадолу²¹⁹ при Чардаклу

Али Курд Юсуф — 20.

Село Буюк Кара Агач²²⁰

Чалъш Неби — 20; Диване Емиршах — 20; Сюлейман Чобан — 20; Абдулгани Ахмед — 20.

Всичко —

души — 677; овце — 21 485

Регистрира смиреният Мехмед, кадия на град Варна, Аллах да го опрости.

[л. 13а]²²¹

✓ Джелепкешани от каза Килия²²²

[л. 13б]

Джелепкешани от каза Килия, регистрирани от мевляна Мухиеддин, кадия на Варна, на основание на султански ферман. През първите десет дни на реджеб ел-мюреджеб, 980 г. (7—16, XI. 1572 г.).

Камалик (?) Карагъоз — 150; Махмуд Джари — 100; Хурем Хафуз — 60; Махмуд,

²⁰⁵ Не уточнено.

²⁰⁶ С. Ветрен, Силистренски окръг.

²⁰⁷ Вер. с. Рилци, Толбухински окръг.

²⁰⁸ Не уточнено.

²⁰⁹ Вер. с. Алеково, Силистренски окръг.

^{210—214} Не уточнени.

²¹⁵ С. Водно, Силистренски окръг.

²¹⁶ Не уточнено.

²¹⁷ С. Подслон, Толбухински окръг.

²¹⁸ С. Козлодуйци, Толбухински окръг.

²¹⁹ Не уточнено.

²²⁰ Вер. с. Снягово, Толбухински окръг.

²²¹ Л. 11а—12б е зает с опис на джелепкешаните от каза Акерман. Изоставям го, тъй като районът не е бил населяван и от българи.

²²² Килия, Румъния.

зет на Омер ага — 50; Хюсеин Аргазаде, подчинен на Омер ага — 50; Искендер Семири — 50; Хаджи Зеини Хамза — 70; Иса Кара Даут — 60; Махмуд ага Ахмед ага — 150; Муса Черкес — 60; Мурад, зет на Хайредин бей — 50; Карабаш Увеис — 50; Бахши Ходжа Юсуф — 50; Халил Башир хаджи — 50; Илиас Кенани — 70; Синан Ибрахим — 50; Тимур, син на Кара Даут — 50; Хаджи Муса Башчи — 60; Реджеб Челеби Карагъоз — 100; Хаджи Джафар — 100; Хайдар Дутан Хаджи Мемми — 80; Кара Вели, зет на Мезид — 50; Ибрахим, зет на Муса — 60; Хайдар, гулям на Хаджи Мустафа — 50; Реджеб, гулям на Хаджи Ахмед — 35; Хасан, зет на кожаря Курд — 35; Пири Челеби Хаджи Мустафа — 130; Хасан Арнавуд Хюсеин — 50; Балъ Арнавуд Хюсеин — 50; Хаджи Ахмед Бабури — гулям на Емр Али Челеби — 50; Юсуф, съдружник на Карабаш Рамазан от махалата Ширвази Илиас — 50; Хюсеин Кифан — 30; Али, брат на Бакаралли — 70; Черкес Хамза, подчинен на Хаджи ага — 60; Ибрахим Етмекчизаде — 60; Мустафа Малъджа — 60; Диване Курд Иса — 60. Али хергеледжи Абди — 50; Осман касап — 50; Кул Синан Абдуллах — 30; Хюсеин, син на Кебир Кюнеджик — 25; Хюсрев, зет на кожаря Курд — 50; Юсуф, гулям на Искендер ага и Кючук Хюсеин Ахмед ага — по равно — 50; Ходжа Муса Алигаз — 60; Хаджи Рамазан кожаря — 50; Карабаш Хаджи Рамазан — 50; Шабан Каба Сакал — 50; Каба Бали Дервеш — 40; Касъм Балтаджи — 90; Илиас Мердиме Шабан и Ахмед Серамък (?), подчинен на Хаджи Муса — 60; Абди Джерах Хасан — 30; Сюлейман и Ине Исмаил — 60; Илиас Абдуллах, подчинен на Синан Челеби — 30; Сънъф Челеби Кара Гъоздже — 50; Юсуф Кетхуда Насух — 50; Михне Арнавуд и Арнавуд Чапразли, по равно — 60; Стоян Братан — 50; Хартие Рум — 50; Димо свещаря — 50; Башич, зет на Карбака (?) — 50; Стоян, зет на Добрин — 50; Яни рум — 50; Гакан Петре — 50; Иван, син на Душан — и Биджан, син на Душан, по равно — 80; Елманол Деми (?) — 40; Бенче Сермеджли и Йовашчо, по равно — 60; Буда Ефлях — 40; Върбан и Балика Нягул, по равно — 50; Истад свещаря и Кербари Рум, по равно — 50; Съботин Девлеткари (?) и Аврам Хрисул, по равно — 50; Драшко Пено и Алагъоз Хурек, по равно — 60; Алексе, зет на Съботин и Радул Игнат, по равно — 60; Радул Баника Ефляк и Баника Манол Йолджу, по равно — 65; Костадин и Братан, синове на Стоян, по равно — 50; Съботин Балабан и Доброви Мартин, по равно — 40; Михал Маник и Жоко, по равно — 70.

Всичко

души — 91; овце — 4350.

Регистрира смиреният Мехмед, кадия на град Варна, Аллах да го опрости.

[Печат]

[л. 15а]

✓ Д ж е л е п к е ш а н и о т к а з а Х ъ р с о в а²²³

[л. 15б]

Джелепкешани от каза Хърсова. На първия ден на мухарем ел-харам, 981 г. (3. V. 1573 г.).

✓ В самата каза Баба²²⁴

Гюлмен Осман — 50; Перване Ягджи Илиас — 80; Дурмуш казанджи — 30; Хамза Кара Махмуд — 80; Хаджи Хасан Мустафа — 130; Мехмед, син на Хасан — 30; Ходжа, зет на симидчи — 50; Осман Хамзаджък — 25; Хюсеин Хасан — 40; Курд Сюлейман — 50; Ибрахим Диване — 50; Махмуд Тахвил — 70; Мехмед Челеби Рамазан Субаши — 25; Насух Кенали — 30; Зейтедин Гюлмен — 40; Хаджи Авус Меншеви — 30; Шабан Реис — 30; Дурак Илиас — 25; Махмуд Диване — 30; Шабан Челеби Дейнеклу — 50; Махмуд Челеби Деинеклу — 50; Махмуд Кючук — 30; Мехмед Али Къойлю Хюсеин — 40; Али Хаджи Синан — 40; Юсуф Алабаш — 50; Мустафа Алабаш — 40; Карабалъ Субаши Татар — 30; Вели (?) Абдуллах — 30; Тимур, син на Сюлейман — 50; Мехмед, син на Кенан Юсуф — 25; Хайреддин Хасан — 25; Ибрахим Отлудж — 25; Хаджи Юсуф Мердем Касъм — 50; Зюлфикар Бени Хусам — 50; Мехмед, син на Бакал Хусам — 50; Хасан Хадж Осман — 30; Каба Субаши пчеларя — 40; Мустафа, брат на Бевели — 25; Кара Кемал Юсуф медаря — 25; Кара Хаджи Балджи — 25; Хамза Субаши, брат на Мустафа — 25; Хаджи Реджеб, реис... — 40; Коста Кючук — 40; Коста Тавил (?) — 25; Армен Балика — 25; Ексие, зет на Тодор — 25; Симо Сабяр — 25; Димитри Мирмал (е) — 25; Мирча, брат на Николча — 25; Терзи Симо — 25.

Село Саръ Гьоллер

²²³ Хърсово, Румъния.

²²⁴ Бабадаг, Румъния.

Гюнеш Ахмед — 30; Уруч Балабан — 30; Първели Рамазан — 30; Маден Бендер-
ли — 50.

Село Хасанлар
Осман Али Ходжа — 90; синът му Михорач — 30; Сархан Хамид — 30; Тандък (?)
Али — 30; Ферхошад Кьосе — 50; Хюсеин Али — 30; Пермави (?) Али — 30; Арам-
джи Кълъч — 30.

Село Арнавут Огулларъ
Мюрювет Арък (?) — 30.

Село Диване Мустафа
Акънджи Али — 30; Педершах Ферманшах (?) — 25.

Село Ахмед Факих
Хюсеин Бостови (?) — 80; Инша Ахмед Факих — 30; Карлъ Емир — 30.

Село Саръ Насух
Бехрам Бехлюл — 50; Кулфал Абдуллах — 40; Дурбалъ Юсуф — 40; Сюлейман
Али — 25; Ахмед Абдуллах и Мурад Хадж Али, по равно — 40.

Село Салих Татар
Насух Багач (?); Гулям Елиас — 50.

Село Кара Хюсеин
Каяд, син на Хюсеин — 50; Рамазан, зет на Ахмед Челеби — 30; Ахмед Челеби Ку-
лагъ Али — 40; Осман Юсуф — 30.

Село Кара Бурун
Мехмед Карагьоз — 40; Мустафа Хадж Синан — 60.

[л. 16а]

Село Ибн Патласъ, с друго име Кайналь
Дюсдже
Турхан Абдуррахман — 100; Муса, син на Мустафа — 40; Мурад Суфи Мехмед —
60; Первани Мурадхан — 30; Сефер Абдуллах — 25; Дурбалъ Мурад Суфи — 30;
Дурмуш Ходжа — 30.

Село Диване Али
Садък Черибаша — 30; Хюсеин Суле — 50.

Село Сеид Илиас
Сатълмъш Абдуллах — 50; Кючук Али — 25; Адил Диване — 25.

Село Саръ
Исмаил и Мир бакал, синове на Дургут, по равно — 50.

Село Черкялджи
Пири Дурмуш — 40; Хъдър, син на Булад — 30.

Село Кара Касъм
Ферхад, син на Сефер Мурад — 150; Инебали Ахмед — 60; Мюмин Ахмед — 30.

Село Сулу
Мустафа Кара Али — 25; Али, син на Мустафа — 90.

Село Чамурли
Рамазан Муса — 30.

Село Артък Насух
Али, брат на Мехмед — 25; Инебей Душман — 25.

Село Дюбеги (?)
Юсуф Язджи — 50; Сефер Юсуф — 50.

Село Таш Агъл
Умур, брат на Кара Тимур — 30; Шахбали Умур — 30; Кълъч Меми — 30.

Село Гюнлерлер
Мурад Суфи Алван — 100; Сюлейман Умурхан — 50; Сюлейман Солак — 25.

Село Хърсова
Шабан Сапуни — 70; Шехриар кетхуда — 50; Мустафа Абдуррахман — 70; Ахмед
Челеби Идрис — 30; Мебна (?) Ходжа Анадолу — 25; Хаджи Лаз — 30; Вълко, син
на Данчил — 50; Данчо, син на Неделко — 30; Арама, зет на Мурад — 50; Брано
Радич — 50; Добро Пладнеш — 50; Тодор Димо — 50; Мирчо Нягул — 50; Никола,
син на Маталич — 50; Радул Гърдан — 25; Гърдан Влайко — 20; Драгомир Тодор —
20; Никола Страд — 50; Кючук Радико Тодор — 25; Дан Коста Мадес и Коста Рум,
по равно — 50; Димко Парас — 25; Иван Боню, зет на Лома — 25.

Село Хайдар
Айдън Мадеремар — 50; Берик Хайдар — 30; Алагьоз Абдуллах — 25; Сюлейман
Муса — 30.

Село Сула

Хасан Алагъоз — 30; Балъ Али — 50.

Село Баш Сараджа

Исхак Сеир — 50; Шехсувар Дурахан — 60; Хюсеин Дуйдже Иса — 100; Сюлейман Абдуллах — 20; Курд Исхак — 50; Мусуджа Абдуллах — 50.

Село Алвали Муса с друго име Терзи Факх

Иса Берли — 50; Ферхад Берли — 30; Боларъ Берли — 25; Бест Махмуд — 30; Фиадин (?) Къосе Хюсеин — 25.

Село Кавак

Берак Илиас — 100; Халил Илиас — 30; Кулфал Илиас — 30.

[л. 166]

✓ Село Беки Съла

Карагъоз, зет на Марин — 30; Иван Кючук — 20; Горбан, зет на Дърман — 25; Тодор, зет на Койо — 25; Новак Бело — 25; Неделко Бело — 40; Радомир Сърно и Йорги Чобан, по равно — 50.

Село Шемс

... Ивад — 70.

Село Къзълджа Вели

Хюсеин Салтък — 25.

Село Омерхадж

Иса Бали Али — 25.

Село Иса бей

Уруч Акънджи и Бахши Али, по равно — 50.

✓ Село Сарак

Пейо Карабело и Иван, зет на Коджа Братан, по равно — 40.

Село Каялъ дере

Кубадин Баязид — 50; Баязид Увеис — 25.

Село Гогач

Перване Абдуллах — 25; Хюсеин Лобер и Тимур Алагъоз, по равно — 40.

Село Касъмджа Дерзилик

Секди Кара Мустафа — 50; Салтък Мехмед — 50.

Село Ески деде

Кулфал Ъграч — 40.

Село Хисари орта

Неби Ходжа — 50; Ферхад Абдуллах — 20; Билял Уруч Гази — 50.

Село Друго Хисари

Кара Кълъч Малкоч — 50; Мустафа Чобан Илиас — 25; Мехмед Иса — 25; Дурак Хисарбей — 25.

Село Хаджи Айвад

Али Абдул — 40; Инебей, негов брат — 30; Салтък Абдул — 25; Демир, негов брат — 25; Рамазан Насух — 60; Мехмедин терзи — 25.

Село Душманлар

Вели Тюрк — 30; Дургут Алиджа — 30.

Село Яйла

Акънджи Асылбей — 50; Диване Джафар Орхан — 50; Сефер Орхан — 50; Кубадин Исмаил — 50.

Село Къшлак Диване Инебей

Дауд Дуйдже Диване Инебей — 70.

✓ Село Топал Ак

Никола, зет на Тодор Рум — 30; Михаил Рум — 30; Коста, зет на Нисотор (?) — 30; Димитри хаймане — 25; Михал Кючук — 30; Косар Никола — 25; Кара Чобан — 25; Томка Булгар — 25.

Село Узун Ухад

✓ Дур Али Доганджи — 50.

Село Есир Гиран

Станко Чобан — 40; Стойка Семер Иван — 20; Караджа Никола Кочмар — 25; Слав Бело — 20; Стоян Иван — 25; Иван Драгой — 30.

Село Танръ Верди

Петри Базарлъ — 60; Омрат Доган — 50; Хасан Орнос — 50; Увеис Саръ Вели — 30; Абдуррахман Алван — 30; Мюрювет, брат на Назър — 30; Балабан Юсуф — 50; Назър Йектимур — 30.

Село Дюлгерлер

Курд Иса — 30; Муса Дурмуш — 30; Дурмуш Лиман — 30.

Село Качмак
 Ухад Вели — 25; Ферхад Орнос — 25; Айвад Иса — 25.
 Село Дурбей
 Несми Кара Неби — 50; Абди Хамза — 25; Омурхан Омран — 30; Хамза Семер — 25.
 Село Ахар Ахмед
 Хайдар Абдуллах — 40; Диване Рамазан — 25.
 Село Диване Насух
 Теми Куюнлу — 50; Демир Муса — 50; Шехсувар Гьондюк — 25; Муса Назърджа
 и Рамазан Исмаил, по равно — 50.
 [л. 17а]
 Село Куюн Пънарѣ
 Рамазан Кьосе — 50; Кара Турхан — 20; Мустафа Бахши — 50.
 Село Али Факих
 Сеиди Анадолу — 30; Курд Махмуд — 40; Исхак Абдуллах — 30; Доргуд Осман — 25.
 Село Дюгенджи
 Мурадхан Долендж — 50; Абделани ешкинджи при Юсуф Халифе — 25; Дюгенджи
 Мехмед — 50; Сафар Муса — 35; Мемн, син на Колауз — 30; Сюлейман Рамазан —
 50; Халил Инек — 40; Рамазан Идрис — 50; Хасан Абдуллах — 25.
 Село Коваджик
 Хайран Насух — 50.
 Село Юнус Халифе
 Орхан Вели — 30.
 Село Тюлбендли с друго име Ярѣ
 Юсуф Махмуд — 50; Абдуррахман Хасан — 30; Касъм Мустафа — 40.
 Село Узун Инехан
 Осман Сарач — 30; Семер Селим — 25; Мустафа Неби — 25.
 Село Кючук Илиас с друго име Мурад Суфи
 Сеифи Паша Игит — 30; Мустафа Абдуллах — 25.
 Село Шир Мурадча
 Муса Иса — 40; Дурхан Терзи Мемн — 30.
 Село Хамза Факих
 Назиф Карагьоз и Хъдър Бали от село Шемс, по равно — 50.
 Село Омурлар
 Дауд Муса, Дундар Ширмерд и Насух Курд, по равно — 60.
 Село Кара Булудлу близо до Хърсова
 Мемн Абди — 40; Назър Мемн — 25; Хъдър Илиас Мехмед — 30; Абди Хъдър Или-
 ас — 25.
 Село Хирет Дерѣ
 Салтък Илиас — 50.
 Село Хадж Газн
 Мехмед Диване Хамза — 50; Иса Диване Хамза — 60; Дамашки Хадж Гази — 30;
 Хъдър Пири — 30; Али Халил — 25.
 Село Кара Насух
 Хамза Абдуллах — 50; Чобан бей Хъдърджа — 80; Насух Курдча — 25.
 Село Герджилик
 Мемн Мерман — 50; Хусам Мемн — 25; Емир Али Дурмуш — 30; Махмуд Якуб — 25.
 Село Инаклу (?)
 Ухад Али — 50; Абдуррахман Юмрет — 30.
 Село Сарѣ при Ферт касап
 Бахши Джафар и Дюгенджи Дурбей, по равно — 50.
 Село Орта Сараджа
 Рамазан Муса — 50; Пири Дуйджа Рамазан — 50; Инехан Муса — 50; Тимурхан
 Факих — 50; Доргуд Хъдърджа — 40; Касъм, гулям на Инехан — 25; Бехар Дур-
 гудча — 25; Гючери Шири — 25.
 Село Айдын
 Насух Илиас — 50; Танрад Иса — 30; Сафар Ширмерд — 25.
 Село Бей Дауд
 Кара Ухад Гюлмен — 40; Айдын Сарѣ баба — 25.
 Село Диване Кьопек
 Калайджи Мехмед Хасан — 40; Хъдър Хюсеин — 25.
 Село Сарѣ Гюллер, с друго име Кара Дуйджа
 Кара Дуйджа Хаджи Мехмед — 40; Хюсеин Хаджи Мехмед — 20.

Село Сюлейман Факих, с друго име Диване Баки

Мехмед Али — 20; Омур Кулфал — 25.

Село Гази Мустафа

Касъм Абдуллах — 50; Шах Колу Сагур — 30; Карлѣ Сагур — 40; Абдул Ходжа — 50; Кая Реджеб — 25.

Село Кориджа Каста

Хюсеин Ине Кадѣ — 50; Худам Ери Вели — 50; Бахши Диване — 30.

[л. 176]

✓ Село Диване

Драмир (Драгомир?) Стойка, син на Маста Али Алвана — 60; Стоян . . . и Уйнах Драгомир, по равно — 60; Мах Добрика — 50; Яника Кара — 25; Неби Доил — 25; Стаслав Бодур — 25.

Село Сал Орман

Сакалѣ Сюлейман — 50; Узун Балабан — 60; Осман Драз — 30; Пир Али — 30; Ибрахим Коджа — 30; Хѣдър Исмаил — 50; Мехмед Ухад — 30; Инебей Ухад — 40.

Село Дурханлар

Абделфани Мемѣ — 30; Дурхан Балабан — 50; Ярдѣм Кара Абди — 25; Борил Мустафа Хѣдър — 25; Бюлбек Мустафа Балабан — 80; Сануллах Кара Абди — 100; Гази Али Балабан — 50; Сюлейман Суфи Насух — 50; Ферхад Абдуллах — 50.

Село Насух Дуйджа, с друго име Баш Картал

Байрам, син на Тимурханджа — 50.

Село Абдуррахман бей

Абдуррахман Сарѣ Болу — 50; Тимур Дуйджа Мехмед — 100; Дургуд Абдуррахман — 25; Дивар Ахмед Сарѣ Гюллер — 25.

Село Налбант

Касъм Неби — 60; Берали Мехмед — 70; Пирк (?) Дурасѣ — 25; Байрамлѣ Ширмерд — 30; Юнус Караман — 25.

Село Кочибей

Назър Юнус — 30; Айвад — 30.

Село Рамазан бей

Мемѣ Кара Вели — 25; Хайдар Абдуллах — 30; Будак Салтък — 20; Базарлѣ Хошкадем — 20; Юнус Абдуллах — 20.

Село Дюкрюл Факих

Назър Сарѣ — 40.

Село Пир Кески

Дюкрюл Дуйджа — 50; Сюлейман Диване Кара — 25; Мехмед Сархан — 50; Фенанш Сархан — 25.

Село Тюлбандли Чифтлик Кара Али

Али Терзи Касъм и Мехмед, негов брат, по равно — 50; Доган, освободен роб на Мюрсел — 50; Календер Халил — 40; Сула Хергеледжи — 50.

✓ Село Таш Бозук

Баки Кючук — 50; Михал Рум — 50; Кою Арнавуд — 50; Карагъоз Рум — 50; Дмитри Семер — 25; Сава Рум — 50.

Село Уран Али чайри

Хюсрев Хамза — 25; Насух Абдуллах — 25; Балабан Абдуллах — 30.

Село Сатѣджа близо до Сараджа

Осман Салѣ — 30; Сюлейман Салѣ — 50; Кара Омур Инасѣ — 60; Секиз Тимур — 25; Селим Сали — 40; Рамазан Хѣдърджа — 30; Кара Хѣдърджа — 50; Турхан Хѣдърджа — 30; Карлѣ Елхан — 50.

Село Казгалѣк Февкани

Бали Гюлмен — 25; Месин Дандѣк — 50; Дургуд Шири — 50; Чобар Абдуллах — 50; Ибрахим Хамза — 25; Мехмед Мюрювет — 25; Ферхад Абдуллах — 25; Юсуф — 25.

Село Казгалѣк Тахтани с друго име Исаджа

Инебей Юсуф — 50; Мурад Къор — 30; Омур Инебей — 30; Мехмед Юсуф — 40; Хѣдър Абдуллах — 40; Ташкѣн (?) Юнус — 20; Ибрахим Мюмир Факих — 25; Сюлейман Агджи — 20.

Село Хѣдърѣмджи

Булич Коджа Хѣдър — 25; Дурбали Пир Назър — 50; Муса Мюрсел — 70; Кулфал Сака — 80; Шах, гулям на Кулфал — 50; Идрис Коджа Хѣдър — 50; Адилхан Алагъоз — 25; Хусам Танкуд — 25; Салих Муса — 25.

✓ Село Геберан — и Тахтик (?)

Петко Рали — 50; Симон Велко — 50.

Село Мехмедче

Ферхад Мехмед — 50; Шахколу, гулям на Мехмедче — 25.

Село Кара Деделер

Хасанбей Хамза — 50; Неби Мустафа — 30; Салъ Мустафа — 30.

Село Карагьоз

Вели Илиас — 30.

Село Али Халифе

Кара Ухад Инебей — 30.

Село Таш Агъл Февкани

Салих Дурмуш — 20; Дургуд Бендик — 30; Кара Халил Халил — 40.

Село Алван

Хаджи Омур Ходжа — 30.

Село Бакал Ибрахим

Лютфи Юнус — 50; Диване Назър Юсуф — 25.

Село Мюмир

Али Чобан — 25.

✓ Село Кара Харманлък²²⁵

Кара Язаджи Худаверди — 50; Лютфи Юмеран — 40; Юнус Абдуллах — 40; Мехмед Юнус — 30; Хамза Сафар — 25; Кара Бали Рум — 30; Бодридже Трапезунлу — 50; Пейо Кяфир — 100; Радич Коджа, Васил и Иваника, по равно — 50; Неделко Коджа — 50; Тодоран Марин — 50; Костадин Кючук — 30; Алекси ? . . . — 30; Мезидкал (?) Трапезунлу — 40; Йорги Влах — 40; Никола Сефане — 25; Иван Васил — 30; Йорги дюкянджията — 40; Терзи Тодор, който бе . . . на кючук Йорги — 25; Герги, зет на Кара Бали Трапузани — 25; Йорги ? — 50; Пейо Кючук — 50; Драгомир Ефлях — 25; Иван касапина — 25; Гърдан Тодор — 25; Рад Ширус — 30; Тодор, зет на Ченгяне — 40; Иван, зет на Нико — 40; Тодор Станко — 30; Димо, зет на Гамир (?) — 30; Димитри Неделко Коджа — 50.

Всичко:

Души — 60, овце — 17 330

Написа се от бедния Мехмед, кадия на град Варна, Аллах да го опрости.

[Печат]

[л. 19а]

Дефтер на джелепкешаните от каза Исакача

[л. 19б]

Дефтер на джелепкешаните от Исакача на основание на императорски ферман.

През първите десет дни на реджеб юл-мюререджеб 981 г. (27. X—5. XI. 1573).

✓ Касаба Исакача²²⁶

Кондуре дедо — 120; Рабенд (?) Гьон — 30; Ефендич Гьон — 70; Искарлат Бали — 80; Дедул Гьока — 50; Татош Яно — дял: 30 и Павло Радул — дял: 40 = 70; Йорги Димитри — дял: 25 и Брайко Рум — дял: 30 = 55; Никола арнауд — 40; Йорги Измеяр — 80; Тодор План — 70; Гуде Богдан — 70; Яне Гюлджи — дял: 50 и Йорги Кючук — дял: 30 = 80; Младе Арнауд — 50; Балчика Садула — 60; Драги Тюфекчи — 40; Стоян, зет на Доброше — дял: 25 и Пане Арнауд — дял: 30 = 55; Мирчо Койка — 50; Йеничери Никола — 30; Панко Арнауд — 50; Петко, зет на Гьорги — дял: 30 и Стайчо, зет на Йораш (?) — дял: 25 = 55; Стамат Пеноин (?) [от] Кара Харманлък — 80; Костантина Соганлък и Иван Ефлях Балабан, по равно — 50; Лукан Йога и Стайко, брат на Татомир, по равно — 60; Стамат Плаги — дял: 30 и Йорги касап — дял: 25 = 55; Драган Гелин и Михне Козламъш, по равно — 50; Татул Дрон и Нягул Горгор, по равно — 50; Въратош Андрие — дял: 30 и Михо Ченгяне — дял: 20 = 50; Мустафа Лаз и Перване Абдуллах, по равно — 40.

✓ Село Тулча²²⁷

Петре базиргян — 50; Велчо Иван — 70; Димитри Брайо — 50; Грамо Байо — 50; Тодор Пънар и Петко Къбруши, по равно — 50; Неделко Радо — 50; Калин Радо — 100; Вико Мръскан — 50; Димитри Арнауд — 50; Понтика Кара Михне — 50; Хаджи Реджеб Сапунджи Суфи — 30; Вълло Сасо — 50; Тодор Марина — 50; Бото Драги —

²²⁵ Средновековното селище Чрънград, дн. Сатул Ваду, Румъния. Ср. А. л. Кузев — Чрънград, едно изчезнало добруджанско пристанище. Корабостроене и корабоплаване, 1970/10.

²²⁶ Исакача, Румъния.

²²⁷ Тулча, Румъния.

50; Герги Хергеледжи — 60; Михне и Стойко, синове на Сарѣ Стайко, по равно — 80; Ширмерд Тоскун — 20; Тодор Маногич и Михаил Дойчин, по равно — 60; Кручен, зет на Доско и Тетрад Курд, по равно — 60; Михне Марин и Братко Братан, по равно — 25; Върбан Душман и Недялко Едима (?), по равно — 60; Почко Костадин и Пейо, зет на Коджа Коста, по равно — 60.

[л. 20а]

Иван Патлани и Брайто . . .²²⁸ — по равно — 40; . . .²²⁹ и Тодор, синове на Къор Стоян, по равно — 60; Драгой Терлик Тек (?) — дял: 20 и Тодор Папас — дял: 30 = 50; Хюсеин Абдуллах — 20.

Село Беш тепе

Муса Ахмаджа — 50; Махмуд Абдуллах — 50; Бали Рамазан — дял: 40 и Вели, негов брат — дял: 25 = 65.

✓ Село Ефляк, близо до Беш тепе

Павли, зет на Наси — дял: 25 и Чокан Пуцар — дял: 30 = 55.

✓ Село Гарван

Драган Добре, Рад Чобан и Въбрато Естерди (?), по равно — 60; Естерди колжи, Михне колджи и Алекси Маноли, по равно — 60.

✓ Село Казан

Драгой и Дачо Ибид — 100; Апостол, зет на Дайчо, Стан Татомир, по равно — 60.

Село Ак Кадънлар

Сатълмыш Ибрахим — 50; Сарѣ Вели Якуб — 50; Карлѣ Гърги — 25.

✓ Село Локвич

Илие Потер — дял: 40 и Горан Нягул — дял: 30 = 70; Драгомир Нягул и Лукан Петрила, по равно — 50.

Село Йедла Бахшаиш

Иван Идрис — дял: 50 и Мустафа Ходжа Дурбалѣ — дял: 30 = 80.

Село Кутлуви

Бекташ Ухад — 25; Арѣк Мехмед Осман и Иса Бали Хѣдър, по равно — 50; Педер Балабан — 30.

Село Ак Пънар

Байрам Саидча и Исмаил Коз, по равно — 70; Курд Али и Сефершар Дурз, по равно — 60; Ахрян Али — дял: 25 и Али Юрз — дял: 30 = 55.

Село Деирмендереси

Меидан чехларя — 40.

Село Ине Гази

Шехсувар Кючук — 50.

✓ [л. 20б]

✓ Село Мачин

Костадин Йорган — дял: 20 и Бурма Върбан — дял: 50 = 70; Симко Иван — 50; Симо Рум — 50; Крачун Степан и Мучик Първула, по равно — 50; Костантине и Злат, синове на ?, по равно — 60; Панка Симо и Коста Рум, по равно — 50; Комак и Петре, синове на Стойко, по равно — 50; Никола Каде — 50; Михне Събота — 50; Дан Мирчо — 50; Стефан и Тодор, синове на Ранде, по равно — 60; Ангел и Байо, друг ? Кралика Стойко, по равно — 50; Иван, зет на Пейо — дял: 30 и Патош Черника — дял: 40 = 70; Мирчо и Рандо, синове на Нан, по равно — 50; Баре и Торбул, Млайтеник (?), Мошо и Гоно, по равно — 60.

Село Братова (?)

Кара Иса Мехмед — дял: 50 и Шах Вели, негов син — дял: 30 = 80.

Село Кара Булуд

✓ Ибрахим и Ахарзаман, синове на Дурак, по равно — 60.

✓ Село Соганлък

Михал Кудна — дял: 40 и Леидад Михал — дял: 25 = 65; Муса Рум — 50; Перване Коджа и Димитри Малин, по равно — 50.

Село Черна-мюсюлмани

Тимур Махмуд — 50; Кючук Мустафа — 40; Юсуф Баязид — 40; Айвад Махмуд — 40; Рамазан Рамазан и Ухад Хамзадеде, по равно — 50.

Село Яйладжик

Селим деде Балабан — 50, Инехан Сула деде, Халил Мехмед и Осман, зет на Сула деде, по равно — 75.

✓ Село Йени дербент с друго име Черна — неверници

Пепо Коджа — дял: 30 и Бато Торно — дял: 20 = 50; Радул Братан — дял: 30 и План Коджа — дял: 40 = 70; Никола Арнауд и Стойко Харизан, по равно — 100; Кало Никола и Станчо Размин, по равно — 60; Стан Порчик и Нан Чьокнел, по равно — 60.

[л. 21а]

Драгне Сърф Райо — дял: 20 и Богдан . . .²³⁰ — дял: 30 = 50; Добре . . .²³¹ — дял: 25, Данил Богдан — дял: 25 и Шербан Богдан — дял: 20 = 70; Драгомир Саръян — дял: 30 и Богро Дюкени — дял: 40 = 70.

Село Даудчалар

Абдулрезак Дауд — 50; Мурадхан Якуб — 50; Сагън Адилхан — 40; Мехмед Сюлейман — 40; Мюрювет Якуб — 30; Тимурхан Якуб — 30; Назър и Тимур, синове на Неби, по равно — 50.

✓ Село Еглендже

Тунад Девлетлу — 40; Петко Коджа Иван и Иван Стойко Коджа, по равно — 50.

Село Балабанча

Кючук Али — 50; Огулбей Али — 25; Инебей Дурак — 25.

Всичко:

Души — 189; овце — 6670.

Написано от смирения Мехмед, кадия на град Варна, Аллах да го опрости.

[Печат]

UN DOCUMENT INEDIT DU XVI S. CONCERNANT L'HISTOIRE DE DOBRUDJA

B i s t r a C v e t k o v a

Résumé

L'auteur publie un fragment inédit d'un grand registre des celepkeşan de la Bulgarie du Nord—Est datant de 1574 et qui contient les données détaillées d'un recensement des celepkeşan installés dans plusieurs localités des kaza de Silistra, Hârsovo, Killi, Isaktcha et Akkerman. Le document est conservé aux archives de la Section Orientale de la Bibliothèque Nationale de Sofia.

L'organisation sur une grande échelle du ravitaillement en bétail, sous la surveillance rigoureuse et permanente des autorités nécessita la mise sur pied de toute une catégorie de gens affectés directement à ce service public. Ce fût la catégorie dite des celepkeşan dont le rôle dans la vie économique des provinces ottomanes des Balkans a été élucidé à plus d'une reprise par l'auteur de la présente publication. Le grand nombre des celepkeşan à Dobroudja ainsi qu'il apparaît du registre dont il est question pourrait être expliqué par la présence d'un élevage de moutons particulièrement développé dans cette région. Le moutons de Dobroudja étaient renommés dès le XVe s. sur les marchés de l'Empire Ottoman surtout à cause de la bonne qualité de leurs peaux.

L'analyse de ce registre démontre une fois de plus que les celepkeşan constituaient une couche sociale aisée. Une partie importante de cette catégorie provenait des milieux qui représentaient le capital commercial et usuraire. En recrutant les celepkeşan précisément dans ces milieux, le gouvernement ottoman, conscient de ses intérêts économiques primordiaux, orientait leurs moyens pécuniaires, amassés surtout grâce à leur activité de commerçants-usuriers et d'artisans, vers l'organisation plus intense de l'élevage et du commerce des moutons.

Une autre partie des celepkeşan de Dobroudja immatriculée dans le registre qui fait l'objet de la présente publication, appartient aux odjak des yuruk ou à la population, chargée d'obligations spéciales (voynuk, akindji et même des esclaves affranchis, des guliam faisant partie de la suite des dignitaires turcs etc.). Un grand nombre des celepkeşan de Dobroudja était des turcs installés lors de grandes campagnes de colonisation dans la Bulgarie du Nord—Est à l'époque de la conquête turque de ces régions là vers la fin du XIVe et au début du XVe s. Dans le registre en question on trouve aussi les traces d'un processus d'islamisation de la population locale.

Le matériel onomastique contenu dans notre document pose plusieurs problèmes qui méritent d'être élucidés d'une manière plus approfondie par les chercheurs.